

Cíle hospodářské politiky

Alena Kerlinová
KFPNH, kanc. 304
Alena.Kerlinova@law.muni.cz

Klíčové ekonomické cíle HP

- Velikost produkce a hospodářský růst
  - Výkonnost hospodářství
  - Potenciální produkt
- Nezaměstnanost
- Inflace
- Vnější cíle HP

Výkonnost hospodářství

- Založena na využívání výrobních faktorů:
  - půda
    - vnitřně nehomogenní faktor (liší se kvalitou), omezenost rozsahu půdy
  - práce
    - pracovní síly nejsou volně zastupitelné
    - produktivita práce
  - kapitál
    - je sám výsledkem předchozí výroby
- Disponibilní množství, kvalita a dostupná úroveň technologií výrobních faktorů – hranice výrobních možností
- Výstup/výkon ekonomiky
  - Toková veličina (tzn. zachycuje absolutní rozměr v čase)

Produkt

- Zahrnuje pouze výrobky a služby prodávané a kupované na trzích
- Zahrnuje pouze nově vyrobené statky
- Vyloučeny: čistě peněžní transakce, směnné transakce existujícího majetku, meziprodukty

- Čistý (net) vs. hrubý (gross)
- Domácí (domestic) vs. národní (national)
- Nominální (nominal) vs. reálný (real)

Domácí vs. národní produkt

- Domácí produkt

- Teritoriální hledisko

- HDP = celková tržní hodnota konečných výrobků a služeb vyprodukovaných v určité zemi za jeden rok

- Národní produkt

- Hledisko národnosti

- HNP = celková tržní hodnota finální produkce vytvořené za jeden rok výrobními faktory určitého státu

Nominální vs. reálný produkt

- Nominální HDP

- Vyjádřen v běžných cenách
- Může růst, i když fyzický objem produkce stagnuje nebo klesá
- Vliv inflace

- Reálný HDP

- Přepočten na hladinu stálých cen

M000111a HDP výdajovou metodou (běžné ceny)

mil. Kč

Název	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^e
Výdaje na konečnou spotřebu	2109373	2205067	2323208	2473587	2642647	2710954	2724079	2727725	2722718
Domácnosti	1460671	1515680	1604453	1719672	1856668	1874424	1889214	1907653	1899179
Vládní instituce	630072	667479	694048	725863	759399	809257	807462	792539	795448
NISD	18630	21908	24707	28052	26580	27273	27403	27533	28091
Tvorba hrubého kapitálu	794085	825856	928397	1091542	1113805	896417	939711	937094	903054
Tvorba hrubého fixního kapitálu	759293	804594	860157	989608	1031182	926081	930549	922622	902164
Změna zásob	31508	18371	65362	98487	79050	-33529	5621	10824	-2758
Čisté pořízení cenností	3284	2891	2878	3447	3573	3865	3541	3648	3648
Hrubé domácí konečné výdaje	2903458	3030923	3251605	3565129	3756452	3607371	3663790	3664819	3625772
Vývoz zboží a služeb ¹⁾	1858023	2025872	2268560	2526599	2508120	2240038	2554413	2818903	:
Dovoz zboží a služeb ²⁾	1832309	1940739	2167566	2429155	2416161	2088430	2427323	2660321	:
Saldo vývozu a dovozu	25714	85133	100994	97444	91959	151608	127090	158582	:
Hrubý domácí produkt	2929172	3116056	3352599	3662573	3848411	3758979	3790880	3823401	3830466

<http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas>

M000111b HDP výdajovou metodou (ceny předchozího roku)

mil. Kč

Název	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^e
Výdaje na konečnou spotřebu	2018213	2165536	2268808	2394858	2531522	2676761	2730904	2712130	2666866
Domácnosti	1410383	1503335	1581021	1670357	1771347	1859928	1892661	1899084	1855965
Vládní instituce	590191	640419	663694	696945	734246	789872	811167	785684	783014
NISD	17639	21782	24093	27556	25929	26961	27076	27362	27887
Tvorba hrubého kapitálu	776327	828125	909821	1072496	1112676	888399	945086	947349	898481
Tvorba hrubého fixního kapitálu	742044	805108	851276	974004	1030223	917237	935514	933865	897446
Změna zásob	31063	19943	55587	95016	78804	-32563	6005	9775	-2611
Čisté pořízení cenností	3220	3074	2958	3476	3649	3725	3567	3709	3646
Hrubé domácí konečné výdaje	2794540	2993661	3178629	3467354	3644198	3565160	3675990	3659479	3565347
Vývoz zboží a služeb ¹⁾	1817204	2077741	2309507	2524868	2625876	2235449	2588217	2796923	:
Dovoz zboží a služeb ²⁾	1796151	1944439	2153321	2447347	2493998	2125651	2412407	2596581	:
Saldo vývozu a dovozu	21053	133302	156186	77521	131878	109798	175810	200342	:
Hrubý domácí produkt	2815593	3126963	3334815	3544875	3776076	3674958	3851800	3859821	3776168

<http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas>

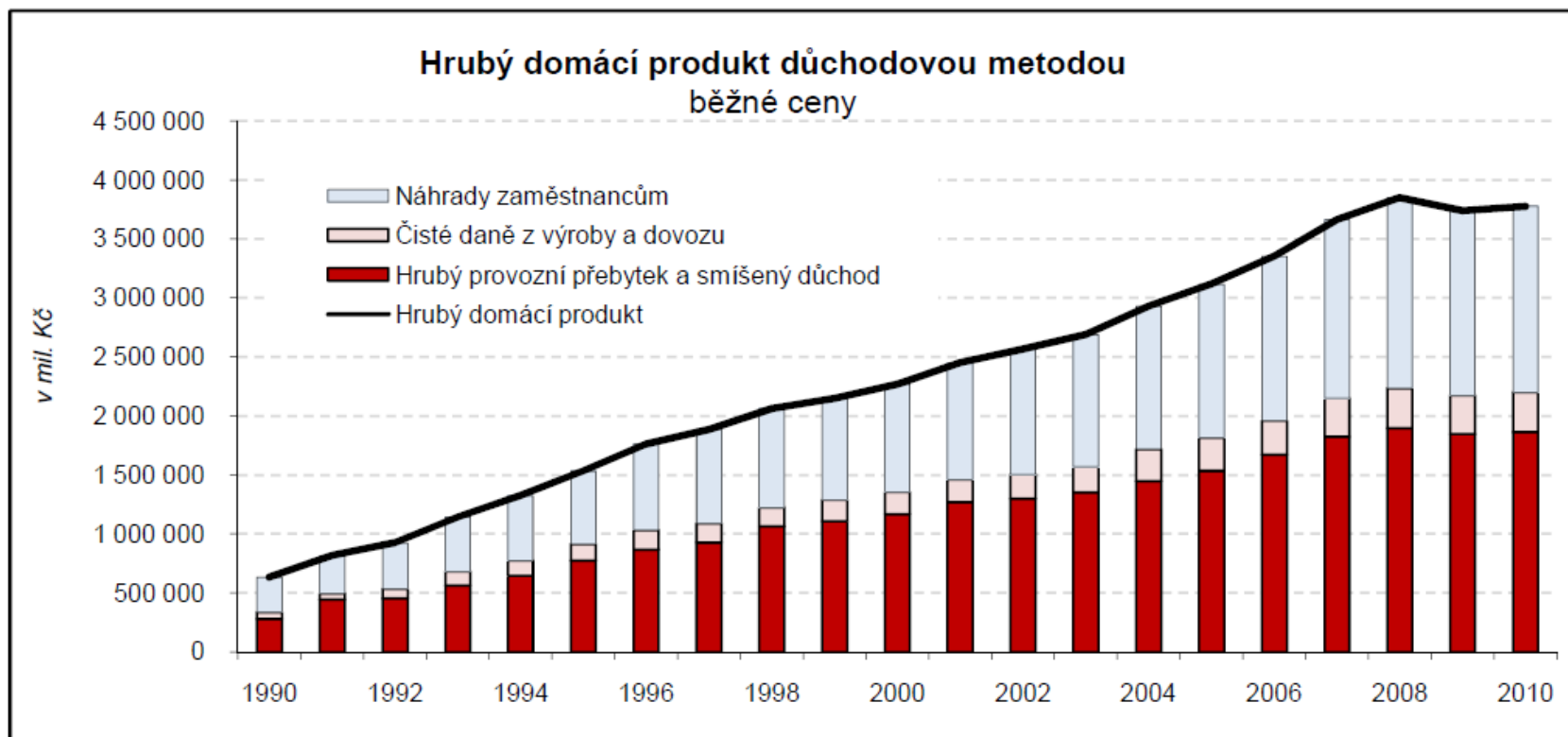

M000111c HDP výdajovou metodou (ceny roku 2005)

mil. Kč

Název	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ^e
Výdaje na konečnou spotřebu	2147879	2205067	2268808	2338780	2393558	2424456	2442298	2431585	2377332
Domácnosti	1472666	1515680	1581021	1645963	1695423	1698399	1714924	1723883	1677174
Vládní instituce	656695	667479	663694	666464	674161	701214	702869	683912	675692
NISD	18738	21908	24093	26871	24838	25194	25012	24974	25296
Tvorba hrubého kapitálu	791909	825856	909821	1051037	1071387	854565	900962	908285	870860
Tvorba hrubého fixního kapitálu	758808	804594	851276	963948	1003509	892622	901714	904928	880235
Změna zásob	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Čisté pořízení ceností	3088	2891	2958	3573	3782	3943	3639	3812	3811
Hrubé domácí konečné výdaje	2939597	3030923	3178629	3389536	3464711	3288275	3350824	3346882	3256039
Vývoz zboží a služeb ¹⁾	1811639	2025872	2309507	2570441	2671441	2381014	2751106	3012290	:
Dovoz zboží a služeb ²⁾	1828822	1940739	2153321	2431263	2496163	2196034	2536703	2713588	:
Saldo vývozu a dovozu	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Hrubý domácí produkt	2918955	3116056	3334815	3526071	3635344	3471494	3557216	3621908	3577164

<http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas>

[http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E5003A033C/\\$File/501312G0208.pdf](http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/E5003A033C/$File/501312G0208.pdf)

Hrubý vs. čistý produkt

- Rozdíl představuje opotřebení
- Hrubý produkt
  - Zahrnuje celkové (tzv. hrubé) investice (I_g)
- Čistý produkt
  - Zahrnuje čisté investice (I_n)

$$I_n = I_g - a$$

Metody výpočtu HDP

- Výdajová metoda
- Důchodová metoda
- Metoda založená na sumarizaci hodnot přidaných zpracováním (výrobní)

Výdajová metoda výpočtu HDP

- Součtem všech výdajů těch, kteří konečnou produkci nakupují:
  - Výdaje domácností na spotřebu (C)
  - Hrubé investice, především podniků (I)
  - Vládní výdaje na nákup zboží a služby (G)
  - Čistý export, tedy rozdíl mezi celkovým exportem a celkovým importem (NX)
- $HDP = C + I + G + NX$

Důchodová metoda výpočtu HDP

- Pomocí příjmů vlastníků výrobních faktorů:
  - Mzdy a platy zaměstnanců před zdaněním
  - Renty (důchody vlastníků půdy)
  - Podnikatelské zisky
  - Čistý úrok (rozdíl mezi inkasovaným a placeným)
- + nepřímé daně
- + odpisy
- Pouze příjmy tvoří národní důchod (NI = National Income) – menší než HDP

HDP jako přidaná hodnota

	Příjmy firem	Nákupy surovin	Přidaná hodnota
Pšenice	2000	0	2000
Mouka	2700	-2000	700
Chléb	7000	-2700	4300
HDP			7000

HDP nezachycuje

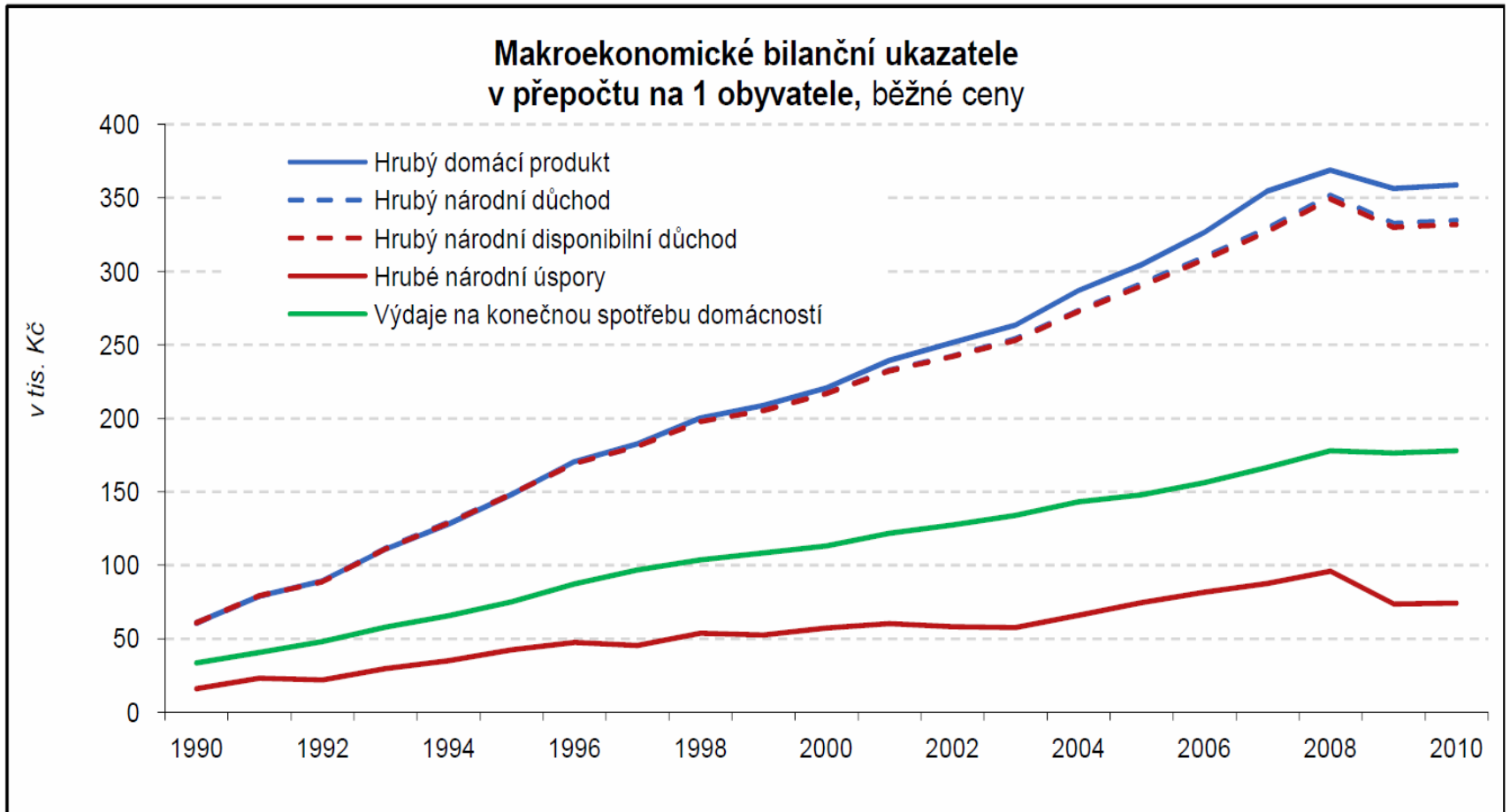

- Netržní statky
- Hodnota volného času (zkracování pracovní doby)
- Škody na životním prostředí (negativní hodnota škodlivin, snižuje výkon ekonomiky, měla by se odčítat)
- Šedá/stínová/podzemní ekonomika (daňové úniky, nelegální prodej,...)
- Kvalita zboží a služeb

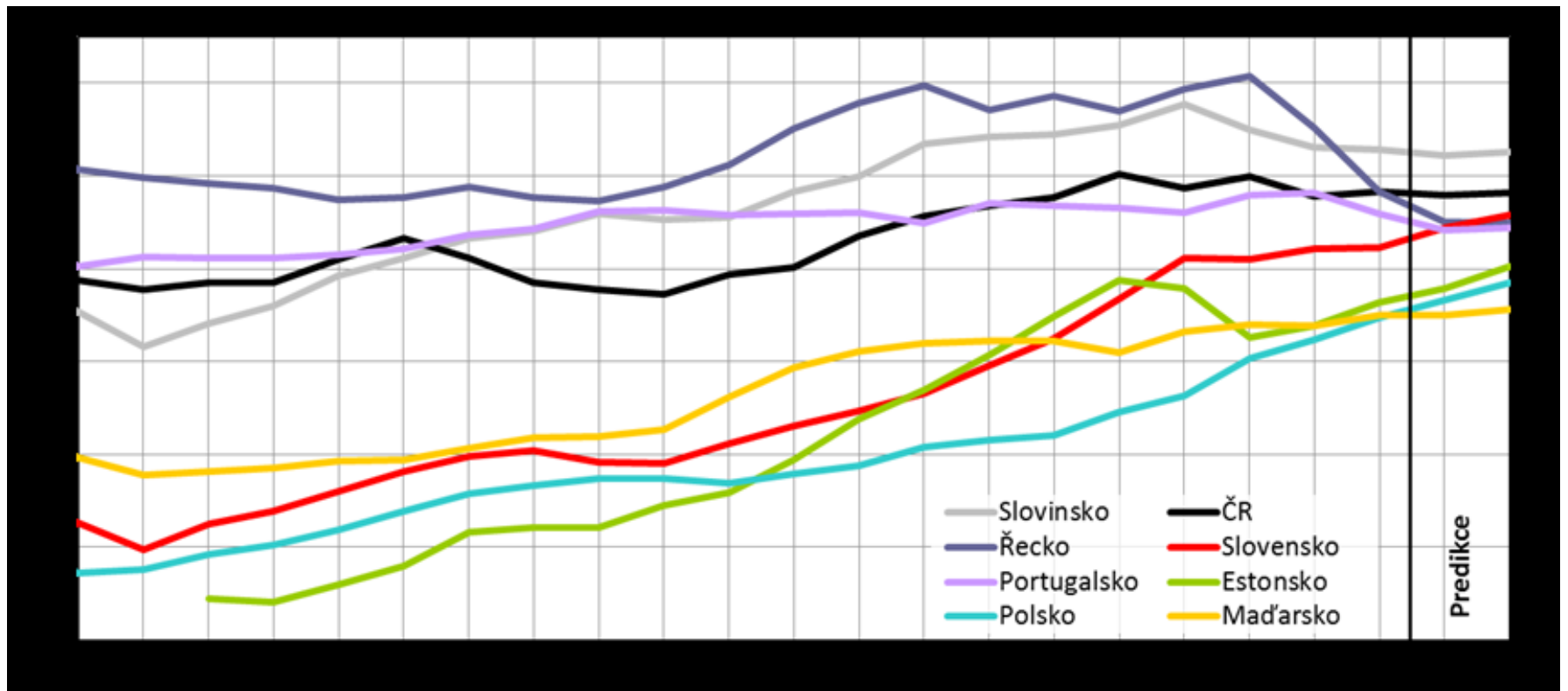
Čistý ekonomický blahobyt

- Snaha o širší hodnocení kvality života
- Vzniká úpravou HDP
- Dimenze ukazatelů blahobytu:
  - hmotná životní úroveň (důchod, spotřeba a bohatství),
  - zdraví,
  - vzdělání,
  - osobní aktivity, včetně pracovních,
  - účast na politice a vládnutí,
  - společenské styky a vztahy,
  - životní prostředí,
  - nejistota ekonomická i fyzická.

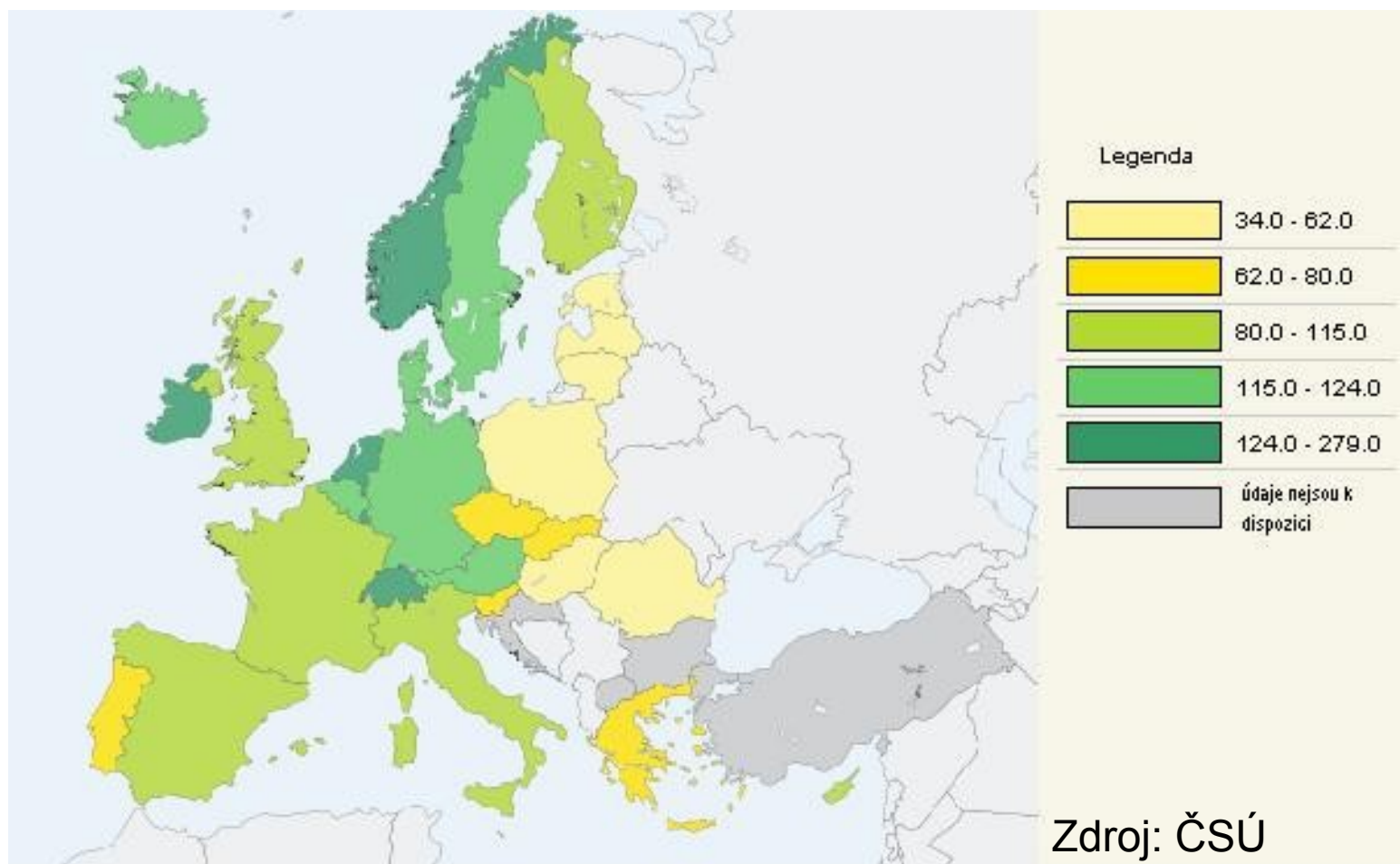
Zdroj: ČSÚ

Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžné parity kupní síly (EA12 = 100)

Zdroj: Eurostat, OECD, IMF, propočty MF ČR

Rozdělení zemí podle výše HDP v PPS na obyvatele (rok 2009)

Hospodářský růst

- Zvýšení reálného potenciálního produktu v čase
- Hlavní zdroje ekonomického růstu:
  - růst výrobních faktorů (zejména práce a kapitál),
  - růst celkové produktivity výrobních faktorů, kterou zapříčiňují faktory jako vzdělání, inovace, technologie, úspory z rozsahu, vědecký pokrok apod.

Inflace

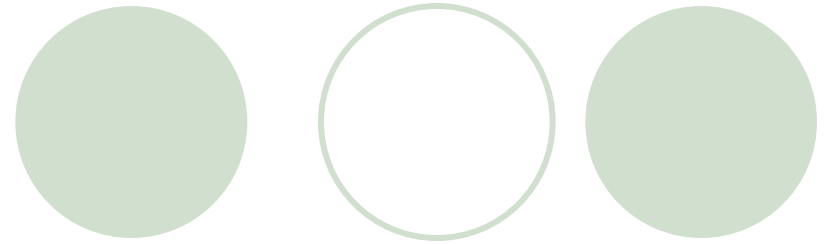
- Pokles kupní síly peněžní jednotky (nikoliv kupní síly lidí)
- Růst cenové hladiny
  - Cenová hladina – celková úroveň cen výrobků a služeb, které se v hospodářství prodávají a nakupují

Deflace a dezinflace

- Nutné rozlišovat
- Deflace – pokles cenové hladiny
- Dezinflace – zpomalující se inflace
  - Všeobecně pokládána za známku velmi dobrého stavu ekonomiky
  - Deflace naopak vnímána jako velmi negativní stav ekonomiky

Měření inflace

- **Cenové indexy**
  - Index spotřebních cen
  - Index cen výrobců
- **Deflátor HDP**
- **(parita kupní síly)**

Cenové indexy

- Vážené průměry cen vybraných zboží a služeb
- Index spotřebitelských cen (CPI)
  - Zachycení dopadů změn cenové hladiny na domácnosti a jejich životní náklady
  - Konstruován jako poměr nákladů na pořízení reprezentativního spotřebitelského koše ve sledovaném roku k nákladům na pořízení výchozího roku

Problémy indexu spotřebitelských cen

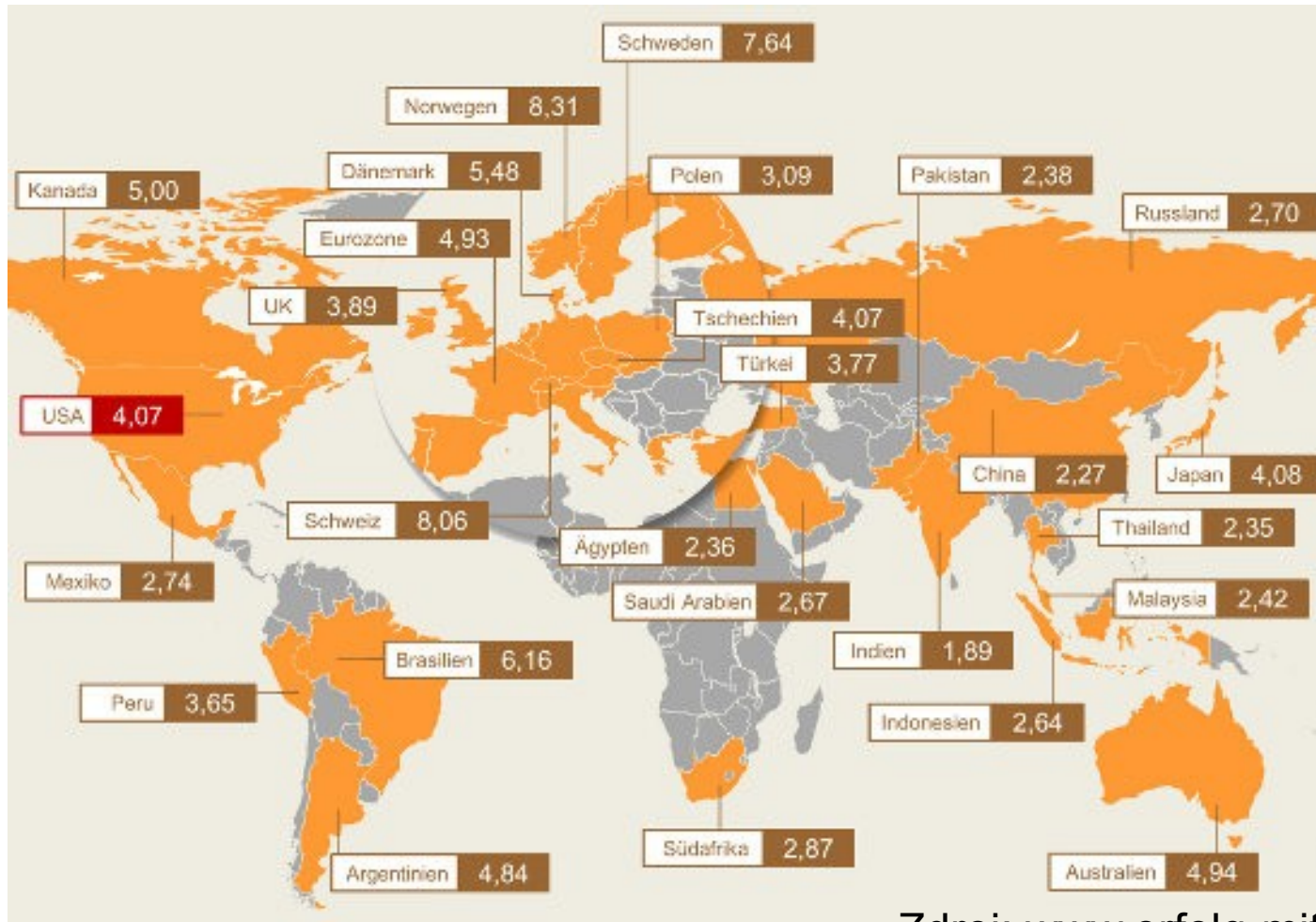
- Věrohodnost
  - Záleží na adekvátnosti výběru spotřebního koše co do druhů zboží a služeb i co do vah přiznaných jednotlivým druhům
- Změna struktury výdajů v důsledku změn cen
  - Koš nemusí plně korespondovat
- Neodráží úplnou cenovou hladinu ekonomiky
  - Omezeno na část tržní produkce zařazenou do reprezentativního koše

Deflátor HDP

- Upřednostňován
- Nejkomplexnější z cenových indexů, kterými se měří míra inflace
- Deflátor = $\text{nominální HDP} / \text{reálný HDP} \times 100$
- Postihuje skutečné pohyby cen veškeré finální produkce

Big Mac Index

Zdroj: www.erfolg-mit-geld.de

Typy inflace

- Zjevná vs. skrytá

- Zjevná – skutečně dochází k růstu cenové hladiny

- Skrytá – není zachycena cenovým indexem

- Potlačená

- Vzestup cenové hladiny zablokován (příčiny inflace ale zůstaly uchovány)

- Očekávaná vs. neočekávaná

Typy inflace dle rychlosti

- Mírná (plíživá)

- Tempo růstu cenové hladiny nepřekračuje tempo růstu výkonu, do 10 %

- Pádívá

- Pohybuje se řádově v desítkách procent

- Hyperinflace

- Extrémní případ, v tisících procent

Důsledky inflace

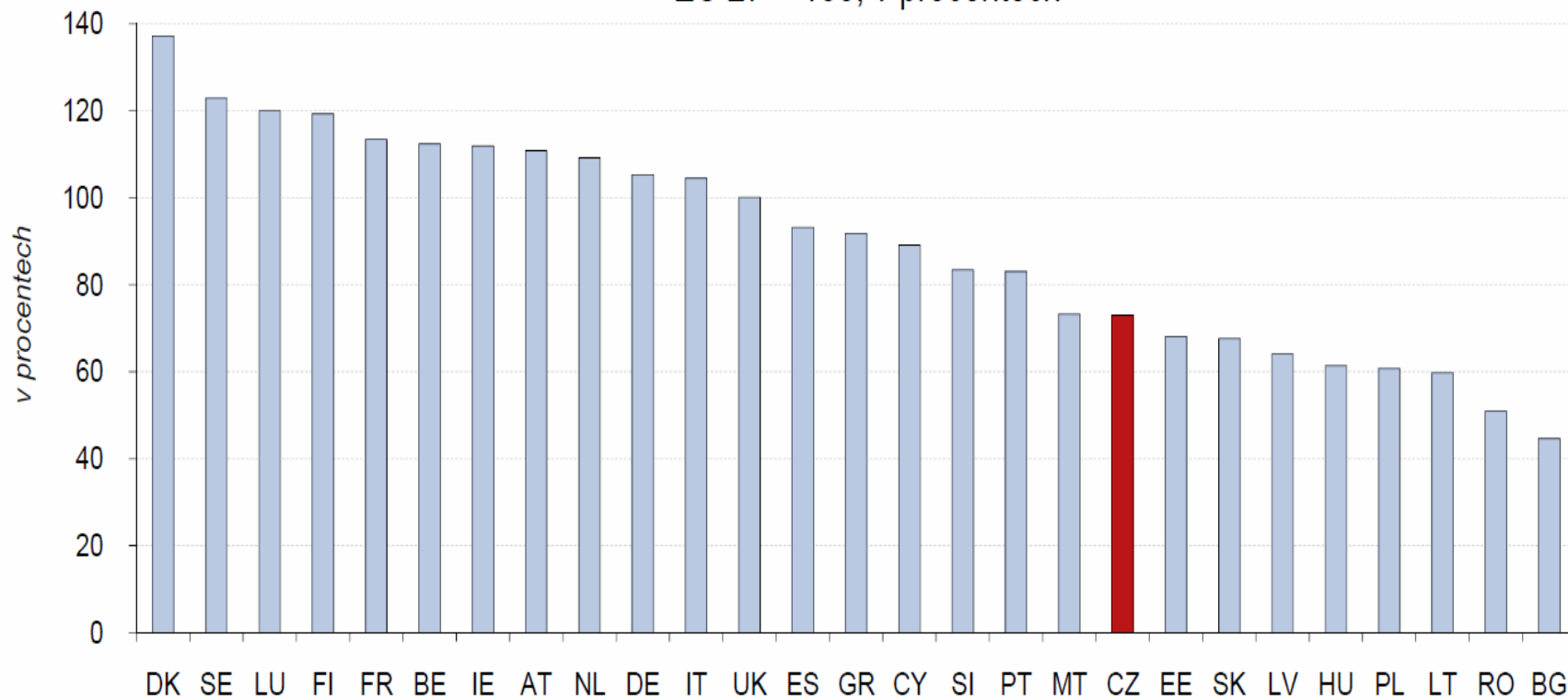

- Názor části ekonomů – mírná inflace stimuluje AD a tím stimuluje i výkonnost ekonomiky a zaměstnanost
- Inflace vyrovnaná vs. nevyrovnaná
  - Vyrovnaná – nemění se relativní ceny (žádné negativní dopady)
  - Nevyrovnaná

Index cenové hladiny v roce 2010 v zemích EU

EU 27 = 100, v procentech

Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost

- Stav, kdy určitá část ekonomicky aktivního obyvatelstva nepracuje
- Vzniká, pokud na trhu práce převyšuje nabídka zaměstnanců poptávku firem
- Považována za hlavní hospodářsko-politický problém ve vyspělých ekonomikách

Nezaměstnanost podle Mezinárodní organizace práce

- Mezinárodní organizace práce (MOP) a také právní úpravy v České republice definují nezaměstnaného jako osobu, která je momentálně bez zaměstnání a která je:
  - schopná pracovat na základě své osobní situace, věku, zdravotního stavu,
  - projevuje vůli i ochotu pracovat,
  - aktivně hledá nové zaměstnání

Druhy nezaměstnanosti podle příčin

- Frikční
  - Fluktuace pracovníků na trhu práce
  - Krátkodobá
- Strukturální
  - Strukturální změny v ekonomice
  - Kvalifikační a profesní nesoulad
- Cyklická
  - Souvisí s hospodářským cyklem
  - V období krize a sedla je vysoká nezaměstnanost

Dobrovolná vs. nedobrovolná nezaměstnanost

● Dobrovolná

- Pracovníci nejsou ochotni pracovat při dané mzdové sazbě
- Stát ji neřeší

● Nedobrovolná

- Tvořena pracovníky, kteří by při dané mzdové sazbě rádi pracovali, ale nemohou
- Jsou-li mzdy nad rovnovážnou úrovní:
  - Tlak odborů
  - Institut minimální mzdy
    - V ČR od 1.1.2007 8.000 Kč, tedy 48,10 Kč/hod.
    - Od 1.8.2013 8 500 Kč za měsíc nebo 50,60 Kč za hodinu

Nezaměstnanost jako společenský problém

- Makroekonomické ztráty plynoucí z vysoké nezaměstnanosti:
  - V krátkodobé perspektivě jde především o okamžité ztráty přidané hodnoty a výroby
  - Při déle trvající vysoké úrovni nezaměstnanosti ekonomika (a celá společnost) přichází o budoucí produkci kvůli financování podpor v nezaměstnanosti a služeb s ní spojených

Dlouhodobá nezaměstnanost

- Velký problém pro ekonomiku
- Člověk, který hledá práci více než jeden rok
  - Ztrácí pracovní návyky, kvalifikaci, stává se prakticky nezaměstnatelným
  - Sociální dopady – kriminalita, alkoholismus, sebevraždy,...

Přirozená míra nezaměstnanosti

- Ekonomie plně využívá zdroje
- Také „plná zaměstnanost“
- Jednotlivé segmenty trhu práce jsou v rovnováze
  - Všeobecně nezaměstnanost považována za negativní jev (hlavně ze sociologického hlediska)
  - Z ekonomického pohledu nezaměstnanost projevem mikrostrukturální adaptace ekonomiky – určitá nezaměstnanost nutná, souvisí s mobilitou pracovních sil, výrazem přizpůsobování se technologickým změnám – přirozený jev, ekonomicky nezbytný, zvládnutelný hospodářskou politikou a politikou zaměstnanosti

Způsoby měření nezaměstnanosti

- **Obecná míra nezaměstnanosti**
  - Výběrové soupisy (nebo šetření) pracovních sil
  - Průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2012: 7 %
- **Registrovaná míra nezaměstnanosti**
  - Na základě údajů úřadů práce o registrovaných nezaměstnaných
  - Průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2011: 8,6 %
  - Podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu
    - Ekonomicky aktivní obyvatelstvo = zaměstnaní nebo aktivně hledající práci
- **Podíl nezaměstnaných osob**
  - Nová metodika – nahrazuje registrovanou míru nezaměstnanosti (od října 2012 udávány obě, od ledna 2013 jen tato)
  - podíl nezaměstnaných na veškerém obyvatelstvu ve věku 15 až 64 let
  - V roce 2012: 6,8 % (2011: 6,7 %)

Současná situace na trhu práce v zemích EU

- přetrvávající vysoká míra nezaměstnanosti i v obdobích ekonomického růstu
- nezaměstnanost je výrazně regionálně diferencovaná
- rostoucí míra dlouhodobé nezaměstnanosti
- vysoká nezaměstnanost mladých lidí
- nízká míra migrace pracovní síly mezi státy EU

Příčiny přetrvávající vysoké nezaměstnanosti

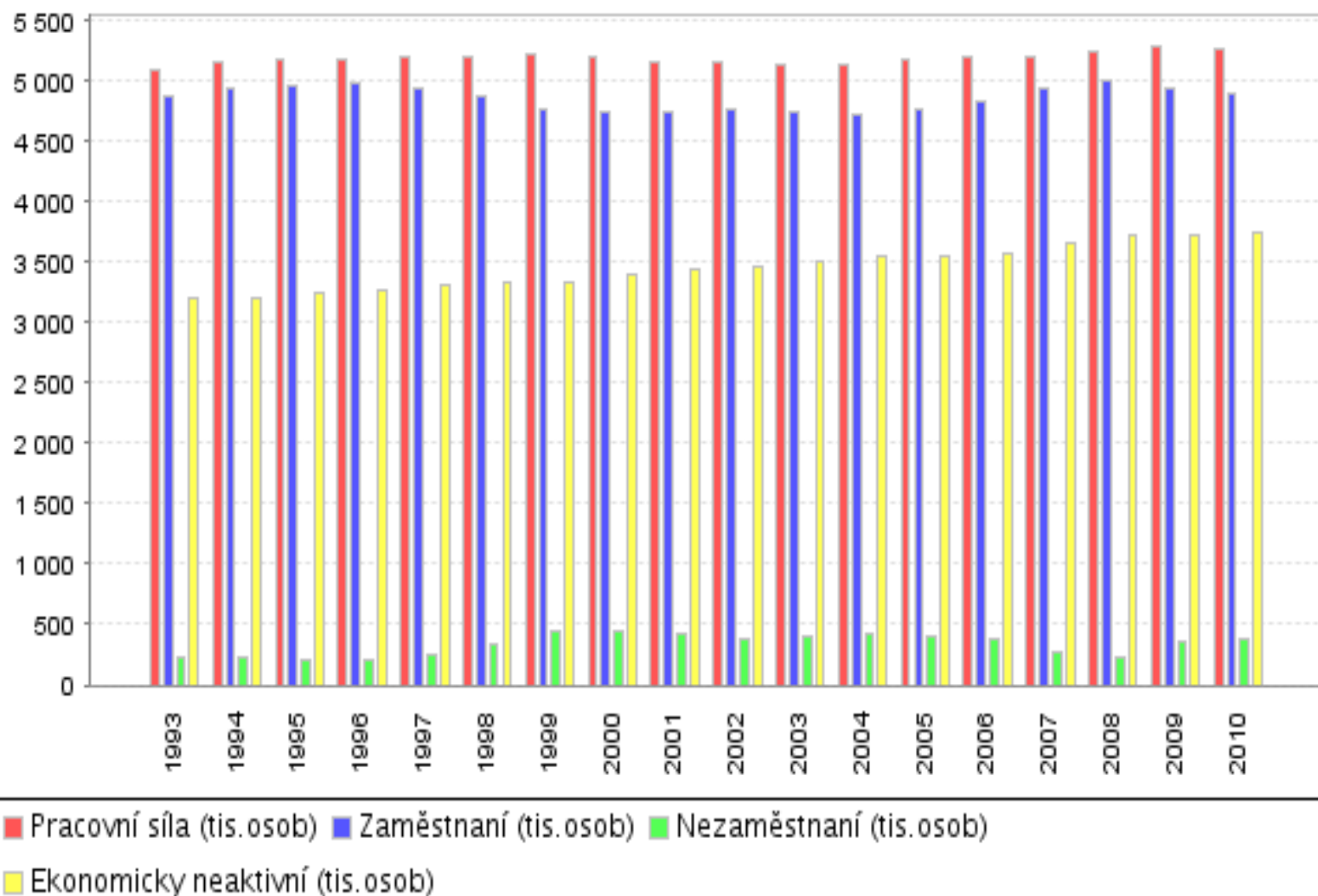
- Různé názory, často protichůdné:
  - Nízký ekonomický růst
  - Strukturální změny (rychlý technologický vývoj, globalizace, internacionalizace, mění se charakter práce)
  - Přílišná regulace na trhu práce
  - Existující model sociálního státu – nutnost jej financovat se promítá do vysoké ceny práce v mnoha evropských zemích. V posledním období – reformy sociálního státu (pracovní pobídky, aktivizace nezaměstnaných, atd.)

Nezaměstnanost v ČR

- Objevuje se jako nový společenský fenomén hned na začátku ekonomické transformace
- V období 1992 – 1996: průměrná míra nezaměstnanosti cca 3 %
  - Snížení nabídky práce (odchod starších osob do předčasných důchodů, snížení zaměstnanosti žen)
  - Růst poptávky v důsledku vzniku soukromého sektoru (hl. služby)
  - Odkládaná restrukturalizace (v mnoha podnicích přezaměstnanost)
- V roce 1997 ekonomický pokles: míra nezaměstnanosti 5,2 %
- V druhé polovině 90. let: růst míry nezaměstnanosti (1999 8-9 %)
- Růst regionálních rozdílů
- Nízké pobídky k práci – poměrně nízké mzdy a poměrně štědrý systém sociálních dávek (vysoké životní minimum)
- Od roku 2007 pokles míry nezaměstnanosti (5 %)
- Rok 2008 růst míry nezaměstnanosti z důvodu celosvětové ekonomické krize
- Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (nad 12 měsíců) v roce 2011 36,2 %

Zaměstnanost a nezaměstnanost od roku 1993 údaje za osoby ve věku 15 a více let

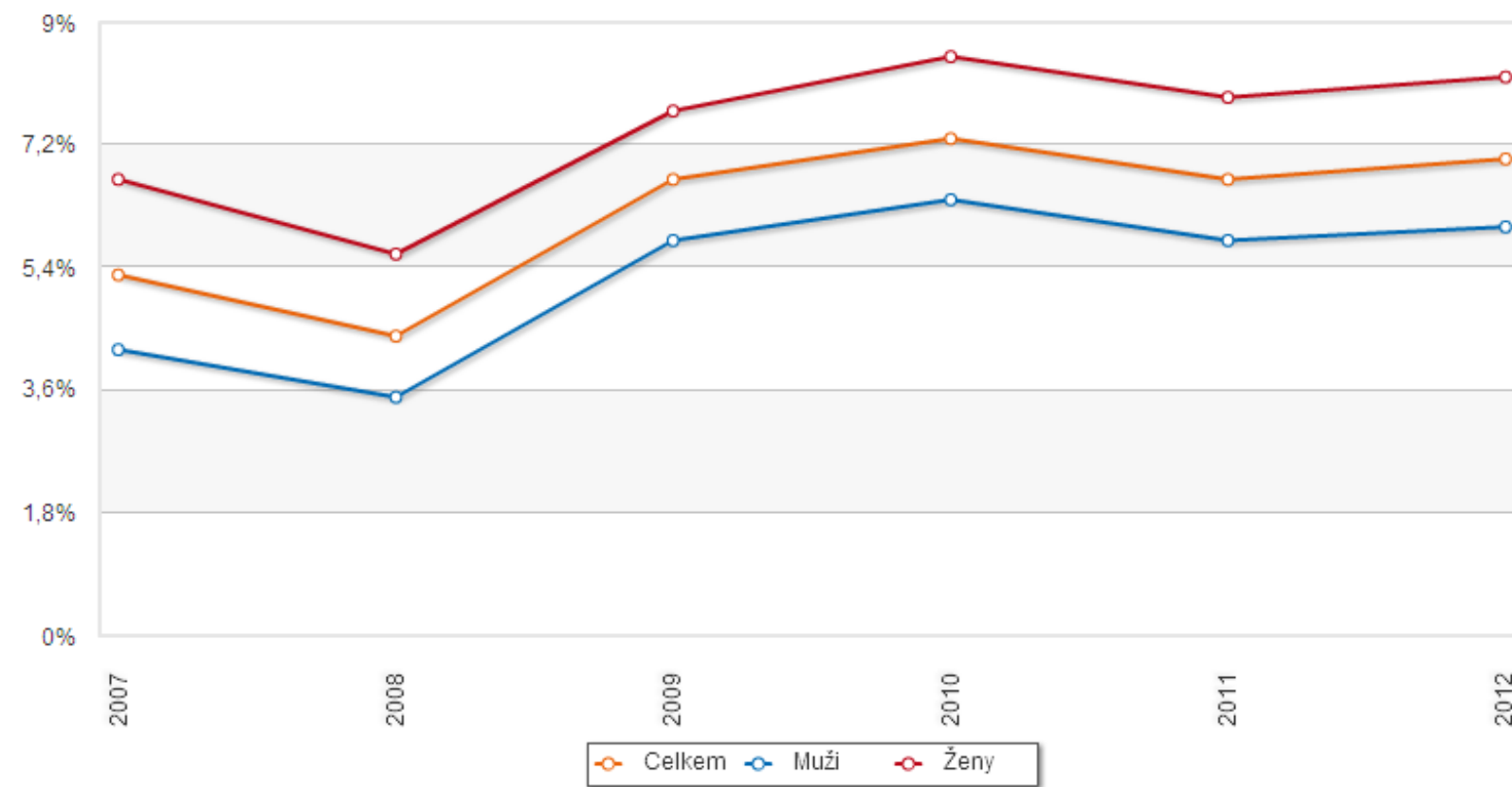
Kód: PRA1010CU
Území: Česká republika

Zdroj: ČSÚ

Blokovat...

Obecná míra nezaměstnanosti časová řada za ČR

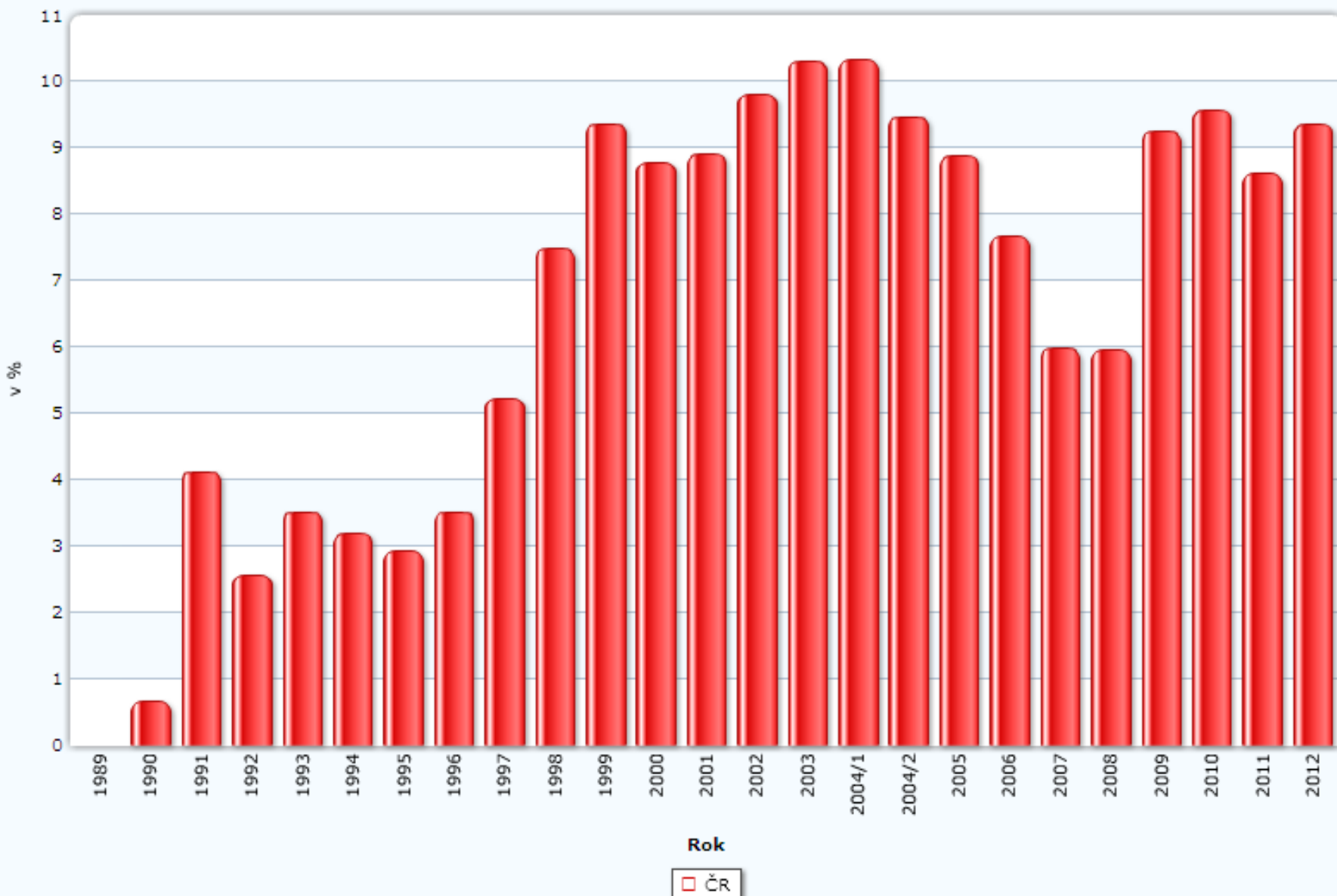

Zvolit graf: Časová řada za ČR ▼

Zdroj dat: [Veřejná databáze ČSÚ](#)

Zdroj: ČSÚ

Míra registrované nezaměstnanosti v ČR (stav k 31.12.)

Zdroj: ČSÚ

3.19. Harmonizovaná míra nezaměstnanosti (VŠPS¹⁾)
Harmonized unemployment rate (LFS¹⁾)

Pramen / Source : Eurostat, 24/01/2013

Země	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Country
EU 27	8,8	9,3	9,0	8,3	7,2	7,1	9,0	9,7	9,6	EU 27
EU 25	8,8	9,3	9,1	8,3	7,3	7,1	9,1	9,8	9,7	EU 25
Eurozóna 17	8,7	9,3	9,2	8,5	7,6	7,6	9,6	10,1	10,2	Eurozone 17
v tom:										Incl.:
Belgie	6,9	8,4	8,5	8,3	7,5	7,0	7,9	8,3	7,2	Belgium
Bulharsko	16,4	12,1	10,1	9,0	6,9	5,6	6,8	10,3	11,3	Bulgaria
Česká republika	8,7	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	Czech Republic
Dánsko	4,3	5,5	4,8	3,9	3,8	3,4	6,0	7,5	7,6	Denmark
Estonsko	13,6	9,7	7,9	5,9	4,6	5,5	13,8	16,9	12,5	Estonia
Finsko	9,8	8,8	8,4	7,7	6,9	6,4	8,2	8,4	7,8	Finland
Francie	9,0	9,3	9,3	9,2	8,4	7,8	9,5	9,7	9,6	France
Irsko	4,2	4,5	4,4	4,5	4,7	6,4	12,0	13,9	14,7	Ireland
Itálie	10,0	8,0	7,7	6,8	6,1	6,7	7,8	8,4	8,4	Italy
Kypř	4,8	4,7	5,5	4,7	4,1	3,8	5,5	6,4	7,9	Cyprus
Litva	16,4	11,3 ²⁾	8,0 ²⁾	5,2 ²⁾	3,8 ²⁾	5,3 ²⁾	13,6 ²⁾	18,0	15,3	Lithuania
Lotyšsko	13,7	11,2	9,6	7,3	6,5	8,0	18,2	19,8	16,2	Latvia
Luxembursko	2,2	5,0	4,6	4,6	4,2	4,9	5,1	4,6	4,8	Luxembourg
Maďarsko	6,3	6,1	7,2	7,5	7,4	7,8	10,0	11,2	10,9	Hungary
Malta	6,7	7,2	7,3	6,9	6,5	6,0	6,9	6,9	6,5	Malta
Německo	8,0	10,5	11,3	10,3	8,7	7,5	7,8	7,1	5,9	Germany
Nizozemsko	3,1	5,1	5,3	4,4	3,6	3,1	3,7	4,5	4,4	Netherlands
Polsko	16,1	19,1	17,9	13,9	9,6	7,0	8,1	9,6	9,6	Poland
Portugalsko	4,5 ²⁾	7,5 ²⁾	8,6 ²⁾	8,6 ²⁾	8,9 ²⁾	8,5 ²⁾	10,6 ²⁾	12,0	12,9	Portugal
Rakousko	3,6	4,9	5,2	4,8	4,4	3,8	4,8	4,4	4,2	Austria
Rumunsko	6,8	8,0	7,2	7,3	6,4	5,8	6,9	7,3	7,4	Romania
Řecko	11,2	10,5	9,9	8,9	8,3	7,7	9,5	12,6	17,7	Greece
Slovensko	18,9	18,4	16,4	13,5	11,2	9,6	12,1	14,5	13,6	Slovakia
Slovinsko	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,3	8,2	Slovenia
Spojené království	5,4	4,7	4,8	5,4	5,3	5,6	7,6	7,8	8,0	United Kingdom
Španělsko	11,7	10,9	9,2	8,5	8,3	11,3	18,0	20,1	21,7	Spain
Švédsko	5,6	7,4	7,7	7,1	6,1	6,2	8,3	8,4	7,5	Sweden
Ostatní země										Other countries
Chorvatsko	.	13,7	12,7	11,2	9,0	8,4	9,1	11,8	13,5	Croatia
Island	.	3,1	2,6	2,9	2,3	3,0	7,2	7,6	7,1	Iceland
Japonsko	4,7	4,7	4,4 ³⁾	4,1	3,9	4,0	5,1	5,1 ³⁾	4,6	Japan
Norsko	3,2	4,3	4,5	3,4	2,5	2,5	3,2	3,6	3,3	Norway
Spojené státy	4,0	5,5	5,1	4,6	4,6	5,8	9,3	9,6	8,9	United States
Turecko	.	.	9,2	8,7 ³⁾	8,8	9,7	12,5	10,7	8,8	Turkey

¹⁾ VŠPS = výběrové šetření pracovních sil

²⁾ Odhad

³⁾ Změna metodiky

¹⁾ LFS = Labour Force Survey

²⁾ Estimate

³⁾ Change in methodology

Vnější cíle hospodářské politiky

- dosažení vyrovnané platební bilance,
- zajištění optimálního a stabilního devizového kurzu,
- optimální úrovně zadlužení,
- přímých investic,
- ...

Platební bilance

- Sumarizuje veškeré ekonomické transakce mezi subjekty domácí země a subjekty ostatních zemí za určité časové období
- Ne jedno číslo, ale stav na jednotlivých účtech
- Struktura:
  - Běžný účet
  - Kapitálový účet (např. platby mezinárodním org.)
  - Finanční účet (investice)
  - Chyby, opomenutí a kurzové rozdíly (slouží k eliminaci nepřesností)
  - Devizové rezervy

Běžný účet

- obchodní bilance
  - vývoz a dovoz zboží
  - pokud je saldo kladné, pak export je větší než import (a naopak)
- bilance služeb
  - vývoz a dovoz služeb
  - saldo BS je rozdíl mezi příjmy z poskytnutých služeb domácími subjekty (příjmy z cest. ruchu, dopravy, ...) a výdaji na poskytování služeb zahraničními subjekty
- bilance výnosů
  - příjmy a jiné kompenzace tuzemcům ze zaměstnání v zahraničí a cizozemcům ze zaměstnání v naší zemi, příjmy a výdaje související se zahraničními investicemi
- bilance běžných převodů
  - pojistka, důchod, alimenty, ...

Platební bilance

- jako celek je vždy vyrovnaná
  - mluví-li se o přebytku či deficitu PB, myslí se běžný účet, kapitálový účet, finanční účet a chyby
  - devizové rezervy to vyrovnávají
  - krátkodobě může být případný deficit platební bilance „financován“ z finančního účtu → dojde k tlaku na pokles devizových rezerv nebo k zadlužení země nedojde
    - dlouhodobě se však přebytek finančního účtu projeví v deficitu bilance výnosů → deficit běžného účtu se prohlubuje

The image features six circles of varying shades of green. Two are solid and four are hollow. They are arranged in two rows: the top row has three circles (hollow, solid, solid) and the bottom row has three circles (solid, solid, hollow). The text is centered over the top row.

Děkuji za pozornost